

Projekt ToBeLawn

Rozwój miast wiąże się z licznymi wyzwaniami środowiskowymi: fragmentacją ekosystemów, powstawaniem miejskich wysp ciepła, zanieczyszczeniem powietrza i degradacją gleby. Te procesy obniżają komfort życia mieszkańców i ograniczają odporność przestrzeni miejskich na zmiany klimatu.

Projekt ToBeLawn powstał, aby ocenić, jak obecne praktyki koszenia trawników przydrożnych wpływają na funkcjonowanie miejskich ekosystemów, oraz aby wskazać, w jaki sposób zmiana częstotliwości koszenia może wspierać wielogatunkową roślinność i zdrowie gleby. W miastach trawniki przydrożne stanowią dominującą formę zieleni niskiej i pełnią istotne funkcje ekosystemowe, takie jak produkcja tlenu, sekwestracja CO₂, retencja wody oraz estetyzacja przestrzeni miejskiej. Jednak zbyt częste koszenie i presja zanieczyszczeń sprawiają, że większość trawników ma bardzo ograniczoną różnorodność biologiczną.

Celem badań była ocena wpływu rzadszego koszenia na roślinność, właściwości gleby oraz procesy ekologiczne zachodzące w przydrożnych trawnikach miejskich. Badania terenowe przeprowadzono w Katowicach i Krakowie. Wyniki posłużą do opracowania praktycznych standardów zarządzania miejską zielenią, łączących potrzeby rekreacyjne mieszkańców z ochroną i odnową miejskich ekosystemów.

Projekt obejmuje również działania edukacyjne i konsultacyjne, dzięki którym wiedza naukowa trafia do praktyków zieleni miejskiej oraz społeczności lokalnych. W ten sposób wyniki badań są nie tylko dokumentem naukowym, ale stanowią podstawę do wdrażania rozwiązań opartych na nauce w realnej przestrzeni miejskiej.

Podziękowania:

Serdecznie dziękujemy naszym partnerom i współpracownikom.

Wyrazy wdzięczności kierujemy także do Pracowników, Praktykantów, Decydentów oraz Mieszkańców, którzy wspierali realizację projektu i otaczali opieką poletka badawcze.

Dziękujemy za zaangażowanie, współpracę i wspólne działania na rzecz przyrody w miastach!

Zespół ToBeLawn

Od miejskich trawników do miejskich łąk

Folder zawiera praktyczne zalecenia co do zarządzania zielenią niską w miastach

Miejskie łąki w praktyce: mini poradnik ToBeLawn

KOŚ RZADZIEJ: 1-3 RAZY W SEZONIE

Umożliwia roślinom zakończenie pełnego cyklu rozwojowego i ogranicza uproszczenie składu gatunkowego. Koszenie biocenotyczne najlepiej wykonać na przełomie września i października
EFEKT: wielogatunkowa, stabilna struktura łąki oraz poprawa jakości gleby

STOSUJ KOSZENIE MOZAIKOWE

Pozostaw fragmenty czasowo nieskoszone jako miejsca schronienia dla organizmów i bank nasion
EFEKT: wzrost bioróżnorodności i regeneracja gleby

ZMIENIAJ HARMONOGRAM KOSZENIA W KOLEJNYCH LATACH

Różne terminy koszenia zapobiegają jednorodności siedlisk i wspierają różnorodność biologiczną
EFEKT: większa odporność ekosystemu

KONSULTUJ TERMINY KOSZENIA ZE SPECJALISTĄ

Harmonogram dostosowany do danego zbiorowiska roślinnego zapewnia optymalny rozwój roślin i ochronę ekosystemu
EFEKT: lepsza regeneracja i trwałość łąki

NIE KOŚ W OKRESIE SUSZY

Koszenie podczas deficytu wody zwiększa stres roślin i przyspiesza przesuszanie oraz degradację gleby
EFEKT: wzmocnienie struktury i stabilności gleby

POZWÓL ROŚLINOM ZAKWITNĄĆ I WYDAĆ NASIONA

Kwitnienie i owocowanie zapewniają pokarm zapylaczom oraz pulę nasion do naturalnej regeneracji
EFEKT: naturalne odnawianie się roślinności i ciągłość procesów ekologicznych

DOSTOSUJ KOSZENIE DO FUNKCJI TERENU

Tereny rekreacyjne:
3 koszenia lub więcej w sezonie
Tereny przyrodnicze/edukacyjne:
1-2 koszenia (biocenotyczne)
EFEKT: równowaga między sposobem użytkowania a utrzymaniem bioróżnorodności

POZOSTAW BIOMASĘ PO KOSZENIU *

Rozdrobniona biomasa pozostawiona na pewien okres, umożliwia osypanie się nasion i częściowy powrót składników mineralnych do gleby
EFEKT: naturalna regeneracja i użyczenie gleby bez nawożenia

*nie dotyczy siedlisk cennych przyrodniczo

Zasady techniczne:

USUWAJ GATUNKI
INWAZYJNE

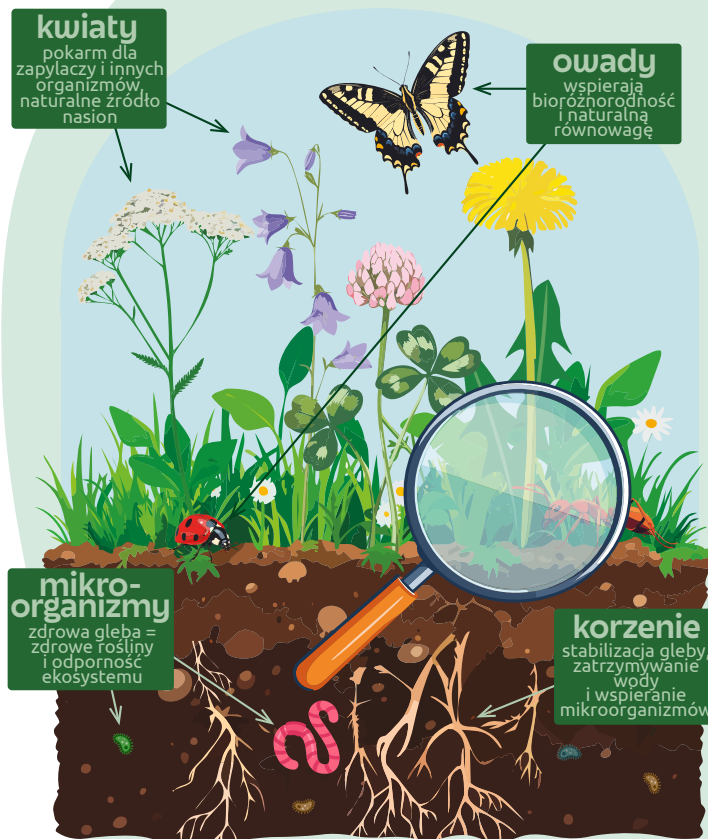

NIE KOŚ
W OKRESIE SUSZY

NIE KOŚ PONIŻEJ 5 CM

Zieleń jako system

Miejskie łąki – życie nad i pod ziemią

Więcej informacji o projekcie, a także fakty i mity odnośnie koszenia znajdziesz na naszej stronie:

Trawnik tradycyjny a miejska łąka – dwa uzupełniające się modele

Tradycyjny trawnik wyróżnia częste koszenie i jednolity estetyczny wygląd. Jest przeznaczony przede wszystkim do rekreacji, jednak w warunkach miejskich jego odporność na stres środowiskowy jest ograniczona. Intensywne koszenie obniża różnorodność gatunkową roślin, wysusza glebę, zmniejsza liczebność zapylaczy i mikroorganizmów glebowych oraz ogranicza funkcje ekosystemu, takie jak magazynowanie węgla czy łagodzenie ekstremów temperaturowych.

Miejska łąka to model oparty na rzadszym koszeniu i zróżnicowanej strukturze roślinności. Rzadsze koszenie 2-3 razy w sezonie przy wysokości ok. 8 cm pozwala roślinom zakwitnąć, wytworzyć nasiona i zwiększa odporność roślin na suszę, zasolenie i choroby. Gleba zachowuje wilgoć i składniki mineralne, a liczba gatunków roślin, owadów i mikroorganizmów rośnie. Trawniki przekształcają się w miejskie łąki, wspierające bioróżnorodność i stabilność ekosystemów miejskich.

Oba modele – tradycyjny trawnik i miejska łąka – mogą współistnieć w mieście. Odpowiednio zaplanowane tworzą spójny system zieleni, łączący estetykę i funkcje rekreacyjne z ochroną gleby, bioróżnorodnością oraz stabilnością miejskiego ekosystemu.

Rzadsze koszenie (2-3 razy w sezonie)

Rośliny mają czas
zakwitnąć
i wytworzyć nasiona

Gleba zatrzymuje wodę
i składniki odżywcze

Wsparcie bioróżnorodności

Więcej owadów
zapylających
i mikroorganizmów

Schronienie dla
różnorodnych
organizmów

Odporność i zdrowie ekosystemu

Rośliny są bardziej
odporne na suszę
i choroby

Miejskie łąki stabilizują
glebę i poprawiają
funkcjonowanie
miejskiego ekosystemu